

SOCIJALNOPEDAGOŠKI PREVENTIVNI RAD

Anita Begić i Karolina Tadić-Lesko

Mostar: Sveučilište u Mostaru, 2024., 132 str.

Sveučilište u Mostaru objavilo je udžbenik *Socijalnopedagoški preventivni rad*, u skladu s *Pravilnikom o nakladničkoj djelatnosti Sveučilišta u Mostaru* (2019), autorica doc. dr. sc. Anite Begić i doc. dr. sc. Karoline Tadić-Lesko, docentica Filozofskog fakulteta u Mostaru. Udžbenik je prvenstveno namijenjen studentima socijalnog rada (kolegiji: *Preventivni programi u socijalnom radu* i *Socijalna pedagogija*), no kako njegova primjena nadilazi akademske okvire zbog univerzalnosti teme, udžbenik se može koristiti i na drugim fakultetima koji izučavaju pedagogiju i socijalnu pedagogiju, kao i u edukaciji stručnjaka drugih pomažućih profesija. Autorice kombiniraju teorijska promišljanja i konkretne primjere iz prakse čime omogućuju sveobuhvatan pregled teme i njegovu praktičnu primjenu. Udžbenik je potkrijepljen brojnim znanstvenim referencama te rezultatima aktualnih istraživanja, čime se osigurava njegova relevantnost i aktualnost. Posebnost udžbenika leži u uspješnom povezivanju individualiziranog i kolektivnog pristupa usmjerenog na pojedinca, obitelj i zajednicu, što predstavlja značajan doprinos razvoju socijalnopedagoškog preventivnog rada.

Udžbenik je strukturiran u četiri temeljna poglavlja: *Socijalnopedagoška zaštita djece u riziku, Prevencija u socijalnopedagoškom radu, Ovisnosti među djecom i mladima – istraživanje*, te *Vježbe za opuštanje*. Svako poglavlje detaljno je razrađeno kroz niz potpoglavlja unutar kojih autorice temeljito analiziraju ključna pitanja i izazove s kojima se suočavaju djeca u riziku, njihove obitelji i skrbnici te stručnjaci koji s njima neposredno rade. Kroz teorijsku refleksiju i praktične primjere, autorice nude sveobuhvatan pregled suvremenih pristupa u zaštiti djece u riziku, naglašavajući važnost preventivnih mjera i podrške kako bi se ublažili negativni utjecaji socijalnih, emocionalnih i razvojnih čimbenika koji pridonose povećanom riziku od socijalne isključenosti i problema u ponašanju.

Prvo poglavlje obuhvaća etiološka teorijska objašnjenja problema u ponašanju djece i mladih, s naglaskom na identifikaciju i analizu različitih čimbenika rizika. Poglavlje također detaljno razrađuje oblike pasivnih i aktivnih poremećaja u ponašanju, te stavlja naglasak na socijalnopedagoške intervencije. U fokusu su procjena rizika i potreba djeteta, te planiranje ciljanih intervencija, pri čemu se analiziraju teorijski modeli i strategije intervencija koje su usmjerene na smanjenje rizika i unaprjeđenje psihosocijalnog razvoja djece i mladih.

U drugom poglavlju akcentira se uloga preventivnih programa u školama i širim zajednicama, s posebnim naglaskom na očuvanje zdravlja i sigurnosti djece i mladih. Autorice detaljno analiziraju različite aspekte prevencije, ističući važnost implementacije školskih preventivnih programa koji se usmjeravaju na važna polja poput prevencije ovisnosti, elektroničkog nasilja i seksualnog zlostavljanja. Ovo poglavlje također obuhvaća analizu inozemnih preventivnih programa pružajući vrijedne smjernice za njihovu prilagodbu i implementaciju na domaćem tlu. Osim toga se istražuju preventivni pristupi na razini obitelji i institucija, s posebnim naglaskom na važnost roditeljskih komunikacijskih strategija i modela malih kreativnih socijalizacijskih skupina (MKSS). Udžbenik ta-

kođer nudi konkretne smjernice za prevenciju seksualnog zlostavljanja djece i mladih te predlaže širu primjenu medijacije između žrtve i maloljetnih počinitelja te obiteljske grupne konferencije.

U trećem poglavlju istražuje se utjecaj društvenih, kulturnih i medijskih čimbenika na konzumaciju alkohola među mladima. Autorice razmatraju kako mediji oblikuju percepciju o alkoholnim pićima i ponašanju. Također se daje pregled učinkovitih preventivnih programa koji kombiniraju društveni angažman i obrazovne inicijative pa ovo poglavlje sadrži i istraživanje provedeno među učenicima osnovnih škola u Mostaru. Analizirani su rezultati anketa koje ukazuju na prevalenciju konzumacije alkohola, razloge, te stavove mladih prema alkoholu. Poglavlje predstavlja i svojstveni vodič za razumijevanje i prevenciju alkoholizma te ovisnosti o psihoaktivnim tvarima među djecom i mladima, što je vrijedan resurs za istraživače, stručnjake i edukatore koji se bave ovim društvenim problemom.

Četvrto poglavlje je posvećeno radionicama i vježbama povezanim s temama u udžbeniku, dakle tehnikama opuštanja koje su osmišljene da pomognu učenicima i studentima u suočavanju sa stresom i napetostima tijekom kriznih situacija. Tehnike doprinose smanjenju stresa i poboljšanju mentalnog zdravlja, čineći ih korisnim alatima u vremenima krize. Udžbenik završava socijalno-pedagoškim pojmovnikom koji omogućava razumljivost i onima koji nisu izravno upućeni u tematiku koja je u fokusu autorica prilikom pisanja ovog djela.

Udžbenik se može koristiti kao ključni obrazovni alat za studente socijalnog rada, obogaćujući nastavu interdisciplinarnim pristupom koji povezuje teorijska i praktična znanja jer nudi inovativan pristup ključnim i aktualnim temama koje prožimaju odgojno-obrazovni proces, dječji razvoj te širi socijalni kontekst. Isti poučava studente o primjeni preventivnih mjera u radu s djecom. Također se studente priprema kroz uvod u interdisciplinarnost, upoznaje ih se s teorijom i praksom te organizacijom radionica i vježbi. Analiza primjera iz prakse i poticanje kritičkih diskusija o preventivnim programima dodatno će pomoći studentima u povezivanju teorijskih koncepata s praktičnom primjenom. S obzirom da je udžbenik metodički i didaktički strukturiran u četiri temeljna poglavlja, on omogućava postupno usvajanje gradiva jer svako poglavlje detaljno razrađuje specifične teme.

Pripremila:
Antonija Novak